

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
Дніпропетровське обласне територіальне відділення

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

29.08.2017

м. Дніпро

№ 28/01-14/04-17

Справа № 26/04-03-3/17

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання з попередніми висновками першого відділу досліджень і розслідувань Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 03.08.2017 року № 124 у справі №26/04-03-3/17, розпочатої розпорядженням адміністративної колегії Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 30.03.2017 року № 27/01-15/04-17р за ознаками порушень законодавства про захист економічної конкуренції Єлизаветівською сільською радою Петриківського району Дніпропетровської області та її виконавчим комітетом, передбачених пунктами третім та сьомим статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначених частиною першою статті 15 та статтею 17 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування,

В С Т А Н О В И Л А:

Дніпропетровським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – територіальне відділення) за результатами проведення перевірки інформації, що надана Єлизаветівською сільською радою Петриківського району Дніпропетровської області на вимогу територіального відділення при здійсненні державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на ринках житлово-комунальних послуг, встановлено наступне.

Повноваження органів місцевого самоврядування та виконавчих органів рад визначено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Єлизаветівська сільська рада є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України та законодавством України.

Відповідно до частини першої статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчими органами, зокрема сільських рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи.

Єлизаветівська сільська рада (далі – Сільська рада) у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є органом влади.

Місцезнаходження Сільської ради: 51831, Дніпропетровська область, Петриківський район, м. Єлизаветівка, Центральна площа, 9.

Організаційно-правова форма – орган місцевого самоврядування.

Сільську раду внесено до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України код ЄДРПОУ 04338090. Види діяльності Сільської ради за КВЕД 75.11.5 управління на рівні сіл та селищ.

Сільська рада є юридичною особою, здійснює діяльність на підставі Статуту територіальної громади в межах території населених пунктів, підпорядкованих Сільській раді.

З інформації Сільської ради, наданої на вимогу територіального відділення листом від 17.03.2017 року № 114, з'ясовано, що рішеннями Сільської ради від 13.11.2015 року № 06-I/VII та від 24.11.2015 № 14-2/VII затверджено склад виконавчого комітету Сільської ради.

Також, листом від 17.03.2017 року № 114 Сільська рада повідомила, що в межах с. Єлизаветівка послуги з вивезення побутових відходів протягом поточного 2017 року надають КП КМР м. Кам'янське «Автопідприємство № 042802» (далі – «КАТП – 042802») та комунальне підприємство «Комунсервіс» Єлизаветівської сільської ради (далі – КП «Комунсервіс»).

Територіальним відділенням не встановлено інших суб'єктів господарювання, що надавали протягом поточного 2017 року послуги з вивезення побутових відходів в межах с. Єлизаветівка.

Таким чином, в розумінні статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» становище КП «Комунсервіс» та «КАТП – 042802» мають ознаки монопольного (домінуючого) на ринку послуг з вивезення побутових відходів протягом поточного 2017 року в межах с. Єлизаветівка.

З наданої Сільською радою у листі від 17.03.2017 року № 114 інформації встановлено:

- Єлизаветівською сільською радою або її виконавчим комітетом не приймалося рішення щодо визначення переліку житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах;

- конкурс на надання послуг з вивезення побутових відходів не проводився;

- виконавці послуг з вивезення побутових відходів не визначалися;

- договори на надання послуг з вивезення побутових відходів в межах с.Єлизаветівка з суб'єктами господарювання надавачами цих послуг не укладалися.

1. На питання у вимозі територіального відділення чи визначався Сільською радою або її виконавчим комітетом перелік житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах, Сільською радою у листі від 17.03.2017 року № 114 зазначено: *(початок цитати)* «Сільрадою та виконавчим комітетом не визначався перелік послуг, що здійснюються на конкурсних засадах.» *(кінець цитати)*.

Таким чином, з наявної у територіального відділення інформації, Єлизаветівською сільською радою та її виконавчим комітетом не визначався перелік житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах.

Одним із завдань Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, в частині контролю за прийняттям органами місцевого самоврядування рішень, які мають вплив на конкуренцію.

Взаємовідносини між виробниками, виконавцями і споживачами, що виникають у сфері надання та споживання на ринках житлово-комунальних послуг регулюються, зокрема: Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про житлово-комунальні послуги».

Частинами 1 та 2 статті 27 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що укладання договорів на надання житлово-комунальних послуг (крім послуг з централізованого опалення, послуг з централізованого постачання холодної води, послуг з централізованого постачання гарячої води, послуг з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем) згідно з установленим переліком для об'єктів державної або комунальної власності здійснюється за результатами конкурсу.

Перелік житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах, визначає орган місцевого самоврядування. Отже, чинним законодавством передбачено застосування конкурсних засад при наданні житлово-комунальних послуг та укладанні договорів.

Не визначення Сільською радою та її виконавчим комітетом переліку житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах може призвести до обмеження конкуренції. Обмеження конкуренції може відбуватися внаслідок настання таких наслідків, що полягають у зміні об'єктивно існуючих факторів, які обумовлюють інтенсивність конкуренції, можливості учасників конкурувати між собою.

Отже, окремі суб'єкти господарювання можуть здобути переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а в наслідок дії зовнішніх факторів, одним з яких є вплив органів, наділених владними повноваженнями.

Бездіяльність Єлизаветівської сільської ради та її виконавчого комітету щодо не визначення переліку житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом третім статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним частиною першою статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування які можуть призвести до обмеження конкуренції.

2. Листом від 17.03.2017 року № 114 Сільська рада повідомила, що конкурс на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів не проводився.

Правові відносини щодо діяльності у сфері поводження з відходами, визначення основних умов, вимог і правил щодо екологічно безпечного поводження з відходами, регулюються Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про відходи», «Про житлово-комунальні послуги», постановами Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 року №1070 «Про затвердження Правил надання послуг з вивезення побутових відходів» та Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 року №1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів» (далі – Постанова № 1173).

Статтею 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» послуги з вивезення твердих побутових відходів віднесено до житлово-комунальних послуг.

Пунктом п'ятдесят п'ятим частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до виключної компетенції сільських рад віднесено визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

Статтею 35-1 Закону України «Про відходи» визначено, що збирання та вивезення побутових відходів у межах певної території здійснюються юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

З метою упорядкування правовідносин, що виникають між виробниками, виконавцями і споживачами у процесі надання та споживання житлово-комунальних послуг, створення правового поля для визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 року за №1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів», затверджено Порядок проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів (далі – Порядок).

Пунктом першим Порядку визначено, що цей Порядок визначає процедуру підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту.

Пунктом четвертим Порядку визначено, що підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою державною адміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами (далі – організатор конкурсу) у порядку, встановленому законом.

Визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами може сприяти залученню нових учасників, що дозволить придбавати послуги належної якості за оптимальними цінами.

Також слід зазначити, що:

- конкурс, по своїй суті – це конкурентний спосіб надання права на вивезення побутових відходів. Очевидно, що основною метою проведення таких конкурсів, є розвиток конкуренції та вибір на конкурсних засадах виконавців відповідних послуг, які спроможні забезпечувати належну якість обслуговування споживачів;

- зміст економічної конкуренції (стаття 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції») полягає у змаганні між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого, зокрема, споживачі мають вибирати між кількома продавцями;

- відповідно до пункту 3 Порядку, учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері поводження з побутовими відходами, а також, які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 21 Закону України «Про житлово-комунальні послуги». При цьому, будь-яких інших обмежень щодо участі у такому конкурсі вказаний Порядок не містить, а, отже, конкурс є відкритим для всіх претендентів. Таким чином, не проведення, всупереч вимогам чинного законодавства, конкурсу з надання послуг із вивезення побутових відходів обмежує або може обмежувати право певних осіб, які мали (мають) намір взяти участь у такому конкурсі, змагатися за право здійснення відповідної господарської діяльності на ринку надання послуг з вивезення побутових відходів;

- надання права здійснювати вивезення твердих побутових відходів без участі у конкурсі звільняє суб'єктів господарювання від потреби пропонувати для здобуття права на надання такої послуги, кращі умови її надання, тобто використовувати власні досягнення для отримання переваг порівняно з іншими суб'єктами.

Застосування принципів конкуренції, як вирішального фактора розвитку ринкової економіки для органів виконавчої влади і місцевого самоврядування полягає у встановленні прозорих процедур проведення конкурсів, тендерів, з залученням якомога більшого кола учасників. На виконання цього завдання мають бути спрямовані дії та рішення всіх органів державної влади, органів місцевого самоврядування.

Таким чином, розроблення та реалізація конкурентної політики і створення конкурентного середовища на території відповідної територіальної громади належить до повноважень органів місцевого самоврядування.

Органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринку житлово-комунальних послуг, визначаючи у порядку, встановленому законодавством на конкурсних засадах, виконавців житлово-комунальних послуг.

З урахуванням зазначеного, бездіяльність Єлизаветівської сільської ради та її виконавчого комітету щодо не проведення конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів може призвести до обмеження конкуренції, що може відбуватися завдяки настанню таких наслідків, які полягають у зміні об'єктивно існуючих факторів, обумовлюючих інтенсивність конкуренції, можливості учасників конкурувати між собою.

Бездіяльність Єлизаветівської сільської ради та її виконавчого комітету щодо не проведення конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом третім статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним частиною першою статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

3. Ринок надання послуг з вивезення твердих побутових відходів є потенційно конкурентним, характеризується фінансовою привабливістю, тому визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами може сприяти залученню нових учасників, що дозволить придбавати послуги належної якості за оптимальними цінами.

Абзацом першим пункту тридцятого Порядку визначено, що організатор конкурсу протягом не більше як п'яти робочих днів з дня проведення конкурсу вводить у дію відповідним актом рішення конкурсної комісії щодо визначення переможця конкурсу на певній території населеного пункту, межі якої були визначені умовами конкурсу, та зазначає строк, протягом якого виконавець має право надавати такі послуги, але не менш як п'ять років.

Таким чином, підставою для прийняття Селищною радою або її виконавчим комітетом рішення про визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів є рішення конкурсної комісії щодо визначення переможця конкурсу на певній території населеного пункту.

Статтею 19 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», визначено, що відносини між учасниками договірних відносин у сфері житлово-комунальних послуг здійснюються виключно на договірних засадах. Учасниками відносин є власник, споживач, виконавець, виробник.

Згідно статті 21 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавець зобов'язаний підготувати та укласти із споживачем договір на надання житлово-комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов його виконання згідно з типовим договором. В той же час, стаття 20 цього Закону визначає, що споживач зобов'язаний укласти договір на надання житлово-комунальних послуг, підготовлений виконавцем на основі типового договору.

Типовий договір про надання послуг з вивезення побутових відходів затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 року № 1070.

Не визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів призводить до того, що споживачі цих послуг не мають можливості реалізувати свої права, визначені статтею 20 ЗУ «Про ЖКП», зокрема:

- одержувати вчасно та відповідної якості житлово-комунальні послуги згідно із законодавством та умовами договору на надання житлово-комунальних послуг;
- на відшкодування збитків, завданих його майну та/або приміщенню, шкоди, заподіяної його життю чи здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання житлово-комунальних послуг;
- на усунення протягом строку, встановленого договором або законодавством, виявлених недоліків у наданні житлово-комунальних послуг;
- на зменшення розміру плати за надані послуги в разі їх ненадання або надання не в повному обсязі, зниження їх якості в порядку, визначеному договором або законодавством;
- на несплату вартості житлово-комунальних послуг за період тимчасової відсутності споживача та/або членів його сім'ї при відповідному документальному оформленні, а також за період фактичної відсутності житлово-комунальних послуг, визначених договором у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Всупереч вимог законодавства України у житлово-комунальній сфері Єлизаветівською сільською радою та її виконавчим комітетом не визначено виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів за результатами проведення конкурсу на надання цих послуг.

Така ситуація на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів в с. Єлизаветівка може призводити до невизначеності у відносинах між виконавцями послуг та споживачами, зокрема може ускладнити укладання договорів на надання послуг, при цьому споживачі можуть бути не обізнані в своїх правах та обов'язках, що може ущемлювати їх інтереси.

Бездіяльність Сільської ради та її виконавчого комітету щодо не визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів шляхом прийняття відповідного рішення може призвести до обмеження конкуренції. Обмеження конкуренції може відбуватися внаслідок настання таких наслідків, що полягають у зміні об'єктивно існуючих факторів, які обумовлюють інтенсивність конкуренції, можливості учасників конкурувати між собою.

Отже, окремі суб'єкти господарювання можуть здобути переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх факторів, одним з яких є вплив органів, наділених владними повноваженнями.

Бездіяльність Єлизаветівської сільської ради та її виконавчого комітету щодо не визначення виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом третім статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним частиною першою статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

4. Пунктом тридцять першим Порядку визначено: з переможцем конкурсу протягом десяти календарних днів після прийняття конкурсною комісією рішення укладається договір на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту відповідно до типового договору, наведеного у додатку 2 до цього Порядку (далі – Типовий договір).

Враховуючи викладене, орган місцевого самоврядування для врегулювання договірних відносин з підприємствами, установами та організаціями, за результатами конкурсів проведених згідно з затвердженим відповідним рішенням переліком житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах, укладає з переможцями цих конкурсів договори на надання житлово-комунальних послуг та визначає виконавця житлово-комунальних послуг, зокрема послуг з вивезення побутових відходів.

На питання у вимозі територіального відділення чи укладалися Сільською радою або її виконавчим комітетом договори на надання житлово-комунальних послуг, зокрема на послуги з вивезення твердих побутових відходів, Сільська рада листом від 17.03.2017 року № 114 повідомила, що такий договір з суб'єктом господарювання не укладено.

Всупереч вимог законодавства України, Єлизаветівською сільською радою та її виконавчим комітетом не укладався договір на надання послуг з вивезення побутових відходів на території с. Єлизаветівка з суб'єктом господарювання надавачем цих послуг.

Законодавчо визначено обов'язковість укладання договорів, бо це конкретизовані права і обов'язки учасників відносин, відповідальність сторін.

За умови відсутності договірних відносин Селищної ради з суб'єктами господарювання, у цих суб'єктів господарювання не визначені права, обов'язки та відповідальність за надання послуг з вивезення побутових відходів, а орган місцевого самоврядування позбавлений можливості здійснювати законодавчо визначені функції у вигляді здійснення контролю за діяльністю суб'єктів господарювання на ринку послуг з вивезення побутових відходів.

Так, наприклад, розділом «Предмет договору» Типового договору передбачено:

1. Виконавець зобов'язується згідно з графіком надавати послуги з вивезення побутових відходів на території (найменування відповідного населеного пункту чи його частини), а замовник зобов'язується виконати обов'язки, передбачені цим договором.

Підпунктом першим пункту 1 розділу Типового договору «Права та обов'язки замовника і виконавця» передбачено, що Замовник має право, зокрема, вимагати від виконавця забезпечення безперервного надання послуг з вивезення побутових відходів відповідно до графіка вивезення побутових відходів, а також вимог законодавства про відходи, санітарних норм і правил, Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2008 року N 1070, умов цього договору, актів замовника та рішень конкурсної комісії.

Також, зазначеним розділом передбачені зобов'язання Замовника, зокрема:

- погодити графік вивезення побутових відходів, розроблений виконавцем відповідно до встановлених вимог;

- здійснювати відповідно до законодавства контроль за належною організацією обслуговування споживачів виконавцем;

- брати участь у врегулюванні спірних питань, пов'язаних із зверненнями юридичних чи фізичних осіб щодо дій (бездіяльності) виконавця.

Серед зобов'язань Виконавця, визначених Типовим договором, передбачено такі:

- укласти договори на надання послуг з вивезення побутових відходів із споживачами на території, визначеній цим договором, відповідно до типового договору про надання послуг з

вивезення побутових відходів, наведеного у додатку 1 до Правил надання послуг з вивезення побутових відходів;

- надавати послуги з вивезення побутових відходів відповідно до вимог законодавства про відходи, санітарних норм і правил, Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, умов цього договору, актів замовника, рішень конкурсної комісії та погодженого замовником графіка надання послуг.

Відсутність контролю Сільської ради та її виконавчого комітету за діями суб'єктів господарювання на ринку послуг з вивезення побутових відходів щодо забезпечення безперервного надання послуг з вивезення побутових відходів відповідно до графіка вивезення побутових відходів, а також щодо дотримання вимог законодавства про відходи, санітарних норм і правил, створює умови КП «Комунсервіс» та «КАТП – 042802» для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів, оскільки територіальна громада позбавлена альтернативи придбавати послуги більш належної якості за оптимальними цінами, що може призвести до ущемлення прав і інтересів мешканців територіальної громади.

Дії зазначених суб'єктів господарювання, зокрема щодо недотримання вимог законодавства про відходи, санітарних норм і правил, графіку вивезення твердих побутових відходів що призводять до ущемлення прав і інтересів мешканців територіальної громади, можуть містити ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом другим статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеного частиною першою статті 13 цього Закону, у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Бездіяльність Єлизаветівської сільської ради та її виконавчого комітету щодо не укладання договору на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території в межах с. Єлизаветівка з суб'єктом господарювання надавачем цих послуг, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом сьомим статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним статтею 17 цього Закону, шляхом бездіяльності органів місцевого самоврядування, що полягають у створенні умов суб'єкту господарювання для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

5. Основні засади організаційних, господарських відносин, що виникають у сфері надання та споживання житлово-комунальних послуг між виробниками, виконавцями і споживачами, а також їхні права та обов'язки визначає Закон України «Про житлово-комунальні послуги».

Частиною другою статті 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів.

Порядок формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, затверджений Постановою № 1010 (далі – Порядок), визначає механізм формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, який полягає, зокрема, в наступному.

Пунктом 1 Порядку до послуг з вивезення побутових відходів віднесено операції поводження з побутовими відходами такі, як збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення.

Пунктом 2 Порядку операційною діяльністю визначена основна діяльність, крім інвестиційної та фінансової.

Водночас, абзац п'ятий пункту 2 Порядку визначає повну планову собівартість послуг як економічно обґрунтовані планові витрати підприємства, що бере участь у здійсненні операцій поводження з побутовими відходами, включаючи витрати з операційної діяльності, фінансові витрати, пов'язані з основною діяльністю.

Пунктом 5 Порядку також передбачено, що планування витрат для включення їх до повної планової собівартості послуг за кожною операцією поводження з побутовими відходами здійснюється з урахуванням витрат з операційної діяльності, фінансових витрат, пов'язаних з основною діяльністю.

Також, відповідно до пункту 6 Порядку, тарифи на послуги визначаються окремо за кожною операцією поводження з побутовими відходами та за видами побутових відходів (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, небезпечні).

Відповідно до пункту 21 Порядку рівень рентабельності формується з урахуванням необхідності сплати податку на прибуток підприємства і не повинен перевищувати в цілому по підприємству 12 відсотків, а для категорій споживачів – бюджетних установ та інших споживачів – не повинен перевищувати 15 та 50 відсотків відповідно.

З інформації Сільської ради, наданої листом від 17.03.2017 № 114, з'ясовано наступне.

Пунктом 1 рішення Сільської ради від 19.12.2016 року № 489-21/VII «Про затвердження тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів» (далі – Рішення № 489-21/VII) затверджено (далі – *початок цитати*):

«1.1. Тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів 1 м. куб.

для населення – 55грн.79 коп., з одного чоловіка на місяць 12 грн. 83коп.

1.2. Тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів 1 м. куб.

для бюджетних установ – 63грн.04 коп.

1.3. Тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів 1 м. куб.

для інших – 72грн.53 коп.» (*кінець цитати*).

Також, листом від 17.03.2017 року № 114 Сільською радою надано до Рішення № 489-21/VII копію документу «Розрахунок тарифу на послуги з вивезення побутових відходів, які надає Комунальне підприємство» (далі – Розрахунок).

Даний Розрахунок визначає повну планову собівартість послуг з вивезення твердих побутових відходів Підприємства та розмір тарифу для категорії споживачів *населення*.

Розрахунок містить, зокрема наступні статті витрат:

Стаття витрат	Вивезення побутових відходів сума
Планова собівартість	336643 грн.
Адміністративні витрати	19525 грн.
Рентабельність (10%)	35617 грн.
Податок на прибуток (18%)	6411 грн.
Затрати всього	398196 грн.
Річний обсяг вивезення побутових відходів	7137м ³
Вартість 1 м. куб.	55,79 грн.

При цьому до планової собівартості у розмірі 336643 грн. включено витрати з іншої операційної діяльності, а саме: *плата за звалище* у розмірі 72585 грн.

За умов дотримання вимог Порядку, планова собівартість послуги з вивезення побутових відходів у даному випадку має становити 336643 – 72585= 264058грн.

Водночас, рівень рентабельності в цілому по підприємству, обмежений 12% рівнем, не може перевищувати $(264058+19525)*0,12=34029,96$ грн.

На відміну від зазначеного, рівень рентабельності в цілому по підприємству, який дорівнює у грошовому виразі 42028 грн. $(35617+6411)$, становить $(42028/(264058+19525))*100%=14,82%$, що на 2,82% перевищує рівень, обмежений вимогами Порядку.

Всупереч вимог Порядку, до планової собівартості послуг з вивезення побутових відходів включено витрати з іншої операційної діяльності, зокрема, з утилізації, що призвело до завищення рівня рентабельності в цілому по підприємству, тому розмір тарифу на послуги, сформованого всупереч вимог Порядку, не має достатнього економічного обґрунтування.

Отже, затверджений Рішенням № 489-21/VII тариф на послуги з вивозу твердих побутових відходів у розмірі 55грн.79коп. за 1 м³ не має достатнього економічного обґрунтування, оскільки його рівень рентабельності перевищує обмежений вимогами нормативно-правових актів у житлово-комунальній сфері.

Таким чином, застосування КП «Комунсервіс» у розрахунках зі споживачами затверджених Рішенням № 489-21/VII тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів може призводити до ущемлення економічних інтересів цих споживачів.

Тому, такі дії КП «Комунсервіс» щодо застосування у розрахунках зі споживачами тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів з завищеним рівнем рентабельності в цілому по підприємству можуть містити ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом другим статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеного частиною першою статті 13 цього Закону, у вигляді зловживання монополією (домінуючим) становищем на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів.

Легітимація порушень законодавства про захист економічної конкуренції передбачає підтвердження правомірності протиправних діянь іншого державного органу або суб'єкта господарювання актом органу влади, органу місцевого самоврядування, органу адміністративно-господарського управління та контролю.

У разі легітимації ініціатором протиправних дій є та сама особа, яка їх вчиняє або має намір вчинити.

Таким чином, шляхом прийняття Рішення №489-21/VII, Сільською радою легітимізоване дії КП «Комунсервіс» щодо застосування у розрахунках зі споживачами тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів з завищеним рівнем рентабельності в цілому по підприємству, що може призвести до ущемлення економічних інтересів споживачів, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Отже, Сільською радою легітимізоване порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке вчиняло Підприємство, чим посилено негативні наслідки.

Дії Єлизаветівської сільської ради щодо затвердження рішенням від 19.12.2016 року № 489-21/VII «Про затвердження тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів» КП «Комунсервіс» тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів з рівнем рентабельності в цілому по підприємству, що перевищує обмежений нормативно-правовими актами, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом сьомим статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним статтею 17 цього Закону, шляхом дій органів місцевого самоврядування, що полягають у легітимації порушень законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктів господарювання.

В ході розгляду справи Єлизаветівською сільською радою та її виконавчим комітетом не надано пояснень та додаткових матеріалів.

На подання про попередні висновки від 03.08.2017 року № 124 у справі № 26/04-03-3/17, надіслане територіальним відділенням з супровідним листом від 04.08.2017 року №1822/27/04-17 Єлизаветівська сільська рада не відреагувала.

Враховуючи викладене вище та керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 року №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994р. за № 90/299 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 року № 169-р), із змінами та доповненнями, адміністративна колегія Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету,

В И Р І Ш И Л А:

1. Визнати бездіяльність Єлизаветівської сільської ради та її виконавчого комітету щодо не визначення переліку житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом третім статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним частиною першою статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

2. Визнати бездіяльність Єлизаветівської сільської ради та її виконавчого комітету щодо не проведення конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом третім статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним частиною першою статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

3. Визнати бездіяльність Єлизаветівської сільської ради та її виконавчого комітету щодо не визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом третім статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним частиною першою статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

4. Визнати бездіяльність Єлизаветівської сільської ради та її виконавчого комітету щодо не укладання договору на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території в межах с. Єлизаветівка з суб'єктом господарювання надавачем цих послуг, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом сьомим статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначене статтею 17 цього Закону, шляхом бездіяльності органів влади, органів місцевого самоврядування, що полягають у створенні умов суб'єкту господарювання для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

5. Визнати дії Єлизаветівської сільської ради щодо затвердження рішенням від 19.12.2016 року № 489-21/VII «Про затвердження тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів» КП «Комунсервіс» тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів з рівнем рентабельності в цілому по підприємству, що перевищує обмежений нормативно-правовими актами, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом сьомим статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеного статтею 17 цього Закону, шляхом дій органів місцевого самоврядування, що полягають у легітимації порушень законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктів господарювання.

6. Зобов'язати Єлизаветівську сільську раду припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції в двомісячний термін з дня отримання рішення шляхом:

- прийняття рішення щодо визначення переліку житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах;
- проведення конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів, визначеного переліком;
- визначення виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів за результатами конкурсу шляхом прийняття відповідного рішення;
- укладання договору на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території в межах с. Єлизаветівка з суб'єктом господарювання надавачем цих послуг;
- привести рішення Єлизаветівської сільської ради від 19.12.2016 року № 489-21/VII «Про затвердження тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів» КП «Комунсервіс» у відповідність до вимог законодавства України.

Голова
адміністративної колегії

О.Я. ТУРКОВСЬКИЙ